

NURMEKSEN TAMMA- JA VARSANÄYTTELY 9.10.2007 KLO 9

Näyttelyohjelma: Näyttely aloitetaan varsojen esittämisellä.

VARSAT:

1-vuotiaat suomenhevoseet:

1. Aamu-Uljas 1183-06 synt. 27.04.2006 ori

Tummanpunarautias, siima, tähti

Ventterin Vili 2251-97J /Aamu-Siru 1194-88J /Mikker 1328-83J

Kasv. Lipponen Lahja & Veijo, Valtimo Om. Lipponen Lahja & Veijo, Valtimo

Emä: 55 3 5 5 2275 e 33.7ke 32.5ake 41 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 108

2. Feeliiks Kuu 1276-06 synt. 10.05.2006 ori

Voikko, ti, kj vkot

Auringon Loiste 1472-02 /Retkutar 1449-94R /Iso-Veli 1726-84J

Kasv. Haataja Pauliina, Paltamo Om. Haataja Antti, Paltamo

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup

3. Vikkan 1022-06 synt. 06.04.2006 tamma

Rautias, kljh, ti, oej rv ja kjko, otj vsk ja vko

Liising 1777-94J /Tähden Sorja 1439-98 /Tähti-Vokker 1656-89J

Kasv. Team Tara, Vihti Om. Timonen Erkki, Valtimo

Emä: 5 0 1 0 350 e 37.5ke 70 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 106

4. Jeppuroope 1563-06 synt. 07.06.2006 ori

Vaaleanpunarautias, lkk, jhkn, tipt, kpku, mej ja vtj jvkot, otj vko

Ventterin Vili 2251-97J /Jeppuri 2558-90 /Jeviiri 1339-83J

Kasv. Kähkönen Henna-Riikka, Lieksa Om. Kähkönen Henna-Riikka, Lieksa

Emä: 3 0 0 0 16 e 44.1ke 5 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 102

5. Haavejuttu 1464-06 synt. 03.06.2006 ori

Tummanrautias, sek rungossa, sma, leveä llsi, alahuuli valkea, mej ksk ja vkot, mtj valkojalat ja vkot
Yöjuttu 1586-97J /J.J. Tyskä 1192-90J /Jonnen-Jarru 1161-74J
Kasv. Lipponen Lahja, Valtimo Om. Lipponen Lahja, Valtimo
Emä: 33 1 2 6 1367 e 33.4ke 30.9aly 41 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 105

6. Feromoni Kuu 1834-06 synt. 20.06.2006 ori

Rautias, ti, katkonainen kpt, kpku, pku, kj vkot
Auringon Loiste 1472-02 /Tuli-Toto 2206-90R /Toto 754-74JT
Kasv. Haataja Pauliina, Paltamo Om. Haataja Pauliina, Paltamo
Emä: 3 0 0 0 e 47.1aly

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup

1-vuotiaat lämminveriset:

1. Magic Kid Prime 06-1377 synt. 21.05.2006 ori

Tummanpunaruunikko, tähden aihe, piirron aihe, vtj etu- ja sisäruunu valkea ja kirjokavio, vej juovakavio
Only Magic Kid 97-1871 /Impish Prime S-91-6473 /Bold Vigil US-2892-Z
Kasv. Kortelainen Sonja, Valtimo Om. Kortelainen Sonja, Valtimo
Emä: 35 1 2 4 2199 e 17.9ly 16.4aly 63 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 101

2. Spitfire Ellie 06-2341 synt. 25.05.2006 tamma

Punaruunikko, alaspäin kapeneva läsi, otj puolisukka jossa mtpl ja kjko, vtj etu- ja sisäruunu ja kanta valkea jossa mtpl ja kjko
Super Fling 91-3232 /Ivett Löstorp S-88-2150 /Tibur F-1331
Kasv. Suhonen Miia, Valtimo Om. Suhonen Miia, Valtimo
Emä: 32 0 2 3 4098 e 17.7ly 23.3ake 128 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 102

2-vuotiaat suomenhevoset:

1. Amari 1715-05 synt. 23.06.2005 ori

Punarautias, sma, lsi, oej kjko, otj vsk ja vko,
vtj psk ja vko

Apassi 2082-95J /Temeri 2103-94J /Teme 1507-84J

Kasv. Kotisaari Kaija & Näivö Esa, Lieksa Om. Kotisaari Kaija & Näivö Esa, Lie

Emä: 17 1 0 3 771 e 36.4ke 36.8ake 45 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 108

2. E.V. Selina 1120-05 synt. 10.05.2005 tamma

Kulorautias, hpjh, sma, lsi, kj jvkot

Hilto 2171-83J /E.V. Valotar 1546-01 /E.V. Johtotähti 1726-93Ta

Kasv. Venojärvi Eeva, Siikainen Om. Lallo Kari & Jaana, Joutseno

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup

3. Yöhelmi 1551-05 synt. 05.06.2005 tamma

Punarautias, sma, kj jvkot

Yöjuttu 1586-97J /Vitrakka 1214-00 /A.T. Vinski 1795-78J

Kasv. Kirjavainen Niina, Valtimo Om. Kirjavainen Niina, Valtimo

Emä: 13 1 0 1 1270 e 33.8ke 98 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup 106

3-vuotiaat suomenhevoset:

1. Kostar 1821-04 synt. 19.07.2004 tamma

Vaaleanpunarautias, lht, leveä piirto

Kospel 2468-98 /V.L. Arpa 1473-90J /V.T. Ajatus 1430-75J

Kasv. Mukkala Mikko, Kannonkoski Om. Timonen Erkki, Valtimo

Emä: 37 1 3 1 1508 e 34.2ke 35.4ake 41 e/st

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup

2. Turon Valssi 1648-04 synt. 15.06.2004 ori

Punarausias, tipt, kpku, oej matala vsk ja vko,

otj matala vsk ja vko

Turo 2577-84J /Kotikylän Impi 1064-96 /R.V. Vire 1232-79J

Kasv. Tervo Ilmari & Mira, Valtimo Om. Turunen Heidi, Valtimo

sk_____lk_____ltp_____runko_____jalat_____

kaviot_____käyntiliikkeet_____juoksuliikkeet_____

palkinto_____ blup

KANTAKIRJATTAVAT TAMMAT:

Lämminveriset:

1. Mighty Barbosa 02-1383 synt. 06.05.2002 tamma YKSILÖARVOSTELU

Tummanpunaruunikko, --

Duran Hanover US-BB-582 /River's Zircon 92-1863 /Casual Pride US-2267-T

Kasv. Piironen Minna, Nurmes Om. Piironen Minna, Nurmes

39 4 6 6 39210 e 15.4ke 14.6aly 1005 e/st

Emä: 105 19 16 12 20064 e 16.9ly 15.1aly 191 e/st

sk_____lk_____vp_____rl_____ry_____esy_____ap/la_____

luonne_____liikkeet_____runko_____jalk.as._____jalk.terv._____kaviot_____

palkinto_____ blup 119

2. Star Of Wice 97-2560 synt. 16.04.1997 tamma YKSILÖARVOSTELU

Punaruunikko, sekakarvoja otsalla ja kuonolla, otj sisäruunu valkea ja kjko, vtj vsk ja vko

Balboa US-2564-V /Sunette Kelder S-83-1911 /Fadet XL-008023

Kasv. Lappalainen Niilo, Vieremä Om. Nevalainen Pertti, Lieksa

156 5 15 13 35491 e 16.5ke 14.1aly 228 e/st

Emä: 18 1 1 1 3042 e 18.5ly 18.0aly 169 e/st

sk_____lk_____vp_____rl_____ry_____esy_____ap/la_____

luonne_____liikkeet_____runko_____jalk.as._____jalk.terv._____kaviot_____

palkinto_____ blup 103

3. Stone Capes Ash 98-1581 synt. 12.04.1998 tamma YKSILÖARVOSTELU

Mustanruunikko, --

Duran Hanover US-BB-582 /Main In 88-1112 /Gothic US-4160-W

Kasv. Koskimäki Maini, Längelmäki Om. Piironen Minna, Nurmes

83 9 11 5 23558 e 16.3ke 15.7ake 284 e/st

Emä: 78 6 3 4 8056 e 18.2ke 15.1aly 103 e/st

sk_____lk_____vp_____rl_____ry_____esy_____ap/la_____

luonne_____liikkeet_____runko_____jalk.as._____jalk.terv._____kaviot_____

palkinto_____ blup 108

Suomenhevoset J-suunnalle:

1. Lelle 1743-00 synt. 17.06.2000 tamma

Vaaleanpunarautias, liinakko, tähtipiirto, mej ja otj juovakavio,vtj valkokavio

A.T. Vinski 1795-78J /Leili 1452-91 /Heluri 1649-78J

Kasv. Tolonen Kaisa, Nurmes Om. Tolonen Kaisa, Nurmes

4 2 0 0 720 e 35.5ke 180 e/st

Emä: 2 0 0 0 e 42.9ke

sk_____lk_____vp_____rl_____ry_____esy_____ap/la_____

luonne_____liikkeet_____runko_____jalk.as._____jalk.terv._____kaviot_____

palkinto_____ blup

2. Harjan Hilla 1992-01 synt. 14.07.2001 tamma

Punaraudias, lyhyt tähtipiirto, oej sisäpuol. matala vuohissukka ja

kirjokavio, otj matala vuohissukka ja valkokavio

Rallaus 1840-88J /Hilurin Helmi 1397-91 /Hilurin Lento 2019-79J

Kasv. Yli-Harja Maria, Seinäjoki Om. Ritanen Anja & Milla & Vesa, Siilinjärvi

42 3 2 4 9080 e 27.9ke 29.5aly 216 e/st

Emä: 3 0 0 0 e 45.7ke

sk_____lk_____vp_____rl_____ry_____esy_____ap/la_____

luonne_____liikkeet_____runko_____jalk.as._____jalk.terv._____kaviot_____

palkinto_____ blup 105

OTATHAN HEVOSESI PASSIN / REKISTERITODISTUKSEN MUKAAN NÄYTTELYYN !!

NÄYTTELYLAUTAKUNTA:

Pj. Eero Perttunen, Kaisa Tolonen, Timo Ryyänen, Outi Hännikäinen, Esa Rissanen

siht. Piia Vaakanainen

Ajotuumarit: Esa Rissanen ja Timo Ryyänen

Tuumariharjoittelija: Kati Laukkanen

PALKITSEMISET:

Jokainen palkittava varsa saa ruusukkeen. Lisäksi:

- Näyttelyn Parhaalle Suomen Hippos ry:n ruusuke ja Nurmeksen hevosystäväinseuran lahjoittama palkinto.
 - Näyttelyn parhaalle SH-varsalle SH 100v-juhluvuoden ruusuke ja Arabian mukipari.
 - Parhaalle R-suunnan SH-varsalle Suorakan ruusuke.
 - Parhaalle esittäjälle: Nurmeksen hevosystäväinseuran lahjoittama palkinto.
 - Paras KTK SH tamma: Pohjois-Karjalan Hevosnomistajien lahjoittama viiri.
 - Paras KTK LV tamma: Pohjois-Karjalan Hevosnomistajien lahjoittama viiri.
-

Hevosen esittäminen näyttelyssä

A. Valmistautumisen yleisohjeet.

Hevosjalostusliittojen järjestämissä tamma- ja varsanäyttelyissä arvostellaan rekisteröityjä ori- ja tammavarsoja. Suomenhevosvarsojen on oltava 1-3 –vuotiaita ja lämminveriravurivarsojen 1-2 –vuotiaita. Tammat arvostellaan kanta-kirjausta varten. Suomenhevostammat kantakirjataan juoksija- (J), työhevos- (T), ratsuhevos- (R) tai pienhevos- (P) suunnalle ja lämminveritammat lämminverisen ravihevosen kantakirjaan. Näyttelyssä arvostellaan hevosen liikkeitä käynnissä ja ravissa sekä tutkitaan sen rakenne. Jotta arvostelu sujuisi joustavasti, hevonen kannattaa valmentaa näitä asioita varten etukäteen. Tämä pätee etenkin varsoihin, jotka saattavat vierastaa outoja paikkoja ja ihmisiä.

Heti syntymän jälkeen varsaa on alettava totuttaa ihmiseen. Pieni varsa tulee opettaa päitsiin (riimuun) ja kulkemaan taluttajansa rinnalla. Se on myös opetettava nostamaan kaviota ja totutettava kaikkien kehon osiensa tutkimiseen. Varsa on helpompi suitsia ja antaa matolääkkeet, kun se ei ole arka suustaan eikä päästään. Hampaat tutkitaan jokaisessa näyttelyssä samoin kuin orivarsoilla kivekset, joten näihin tapahtumiin varsa kannattaa opettaa erityisen hyvin, koska vastaanhangoitteleva varsa viivästyttää näyttelyä. Yksivuotiaat orivarsat voidaan arvostella ja palkita, vaikka toinen kives ei ole vielä laskeutunut, *mutta kaksi- ja kolmevuotiailta varsoilta vaaditaan, että molemmat kivekset ovat laskeutuneet. Varsaa, joka ei anna tutkia hampaitaan eikä kiveksiään, ei arvostella.* Mittauksen aikana hevosen on seistävä tasajaloin eikä se saa arkailla mittaa painautumalla matalaksi. *Kaksivuotiaat ja vanhemmat varsat on esitettävä suitsittuna kuolaimin, jotta niiden hallinta olisi varmempaa.* Myös yksivuotiailla voi käyttää kuolaimia, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi. Oriin esittäjän on oltava vähintään 16-vuotias. *Esittäjän on turvallisuussyistä hyvä käyttää kypärää,* koska varsinkin varsat voivat oudoissa paikoissa vieraiden hevosten läsnä ollessa käyttäytyä arvaamattomasti. Näin on toisinaan käynyt loppuarvostelussa, jossa varsat seisovat vierekkäin rivissä.

B. Kunto ja kaviot

Näyttelyhevosen on oltava terve ja hyvässä ravitsemustilassa. Jouhien tulee olla selvitettyinä ja karvapeitteen suittuna. Pitkät karvatupsut, joita saattaa talvella tulla korvien sisään, voi leikata pois. Kavioiden tulee olla puhdistettuina ja vuoltuina tai asiallisesti kengitettyinä. Talvella kengän ja kavion välissä voivat olla tierakumit, *mutta ei välipohjia,* jotka estävät kavion pohjan tutkimisen. *Kantakirjattavilla hevosilla suoritetaan ajo- tai ratsastuskoe, jonka jälkeen hevonen on hyvä siistiä loppuarvostelua ja valokuvausta varten, joten puhdistusvälineet kannattaa ottaa mukaan.*

C. Näyttelyn kulku sekä lisää valmistautumishojeita

1. Verryttely ja liikkeiden esittäminen

Näyttelypaikalle saavuttua ilmoittaudutaan sihteerille ja aletaan verryttellä hevosta, jotta se notkistuisi ja tottuisi näyttelyn ilmapiiriin. Kun paikat ovat tulleet tutuiksi, hevonen viedään rauhalliseen paikkaan keskittymään itse suoritukseen. Esittämisen aluksi hevonen talutetaan noin neljän metrin päähän lautakunnasta, pysähdytään ja tervehditään. Esittelyn yhteydessä mainitaan, halutaanko suomenhevosvarsa arvosteltavan muulla kuin juoksijasunnalla, sillä myös työ-, ratsu- ja pienhevossuunnat ovat mahdollisia. Ensin esitetään liikkeitä käynnissä, jolloin hevosta talutetaan lautakunnasta poispäin kolmion vasenta sivua pitkin. Kun saavutaan ensimmäisen sivun päähän, käännetään oikealle ja jatketaan pitkää sivua pitkin, jonka loputtua käännetään oikealle ja sitten

kolmatta sivua pitkin takaisin lähtöpisteeseen. Näin tulevat liikkeet nähdyksi takaa, sivulta ja edestä. *Käynnin jälkeen esitetään juoksuliikkeet samalla kolmiouralla* tehden kuitenkin käännökset käynnissä, jottei kolmiosta tule ympyrää. Liikkeitä tarkastettaessa hevonen ei saa mutkitella, vaan sen on kuljettava suoraan. Jos käytettävissä ei ole kolmiouraa, liikkeet esitetään edestakaisin taluttamalla. Tällöin on takaisin palatessa tärkeää kuljettaa varsa reilusti lautakunnan ohi, jotta tuomarit näkevät käynnissä yliastunnan ja ravissa liikkeiden lennokkuuden. Ravissa otetaan pitempi ohjasote kuin käynnissä, jotta hevosen pää saa riittävästi vapautta mahdollistaen pitkät juoksuliikkeet.

Hevosta kannattaa kävelyttää reippaasti ja juokсутtaa niin nopeasti kuin pääsee. Jos esittäjä ei pääse lujaa, hänen tulee pyytää nopeajalkaista henkilöä esittämään käynti- ja juoksuliikkeet ja keskittyä itse rakenteen esittämiseen. Iäkkäiden ihmisten tulisi herkemmin antaa esitystehtävät nuoremmille, jotta näillekin kertyisi kokemusta.

2. Mittaaminen, hampaiden ja kivisten tutkiminen

Hevosta seisotetaan tasajaloin mittauksen aikana. *Mittaja seisoo hevosen vasemmalla puolella. Varsoilta mitataan säkä- ja lautaskorkeus, aikuisilta hevosilta otetaan muitakin mittoja. Samassa yhteydessä tarkastetaan purenta ja kaviot sekä orivarsoilta kivekset.* Hyvin opetettu varsa säästää näissä toimenpiteissä huomattavasti lautakunnan aikaa.

3. Hevosen rakenteen esittäminen

Hevonen asetetaan noin neljän metrin etäisyydelle harjaton puoli arvostelijoihin päin. Arvosteli-joiden puoleiset jalat asettuvat normaalisti kohtisuoraan maata vasten, mutta ulkopuoleinen etujalka näkyy hieman toisen takana ja ulkopuoleinen takajalka on taas selvästi toista takajalkaa edempänä. Näin kaikki jalat ovat näkyvissä yhtäaikaan. *Hevonen tulee pitää hereillä,* niin että se seisoo ryhdikkäästi eikä lepuuta mitään jalkaansa. Monet hevoset asettuvat esitysasentoon luonnostaan, mutta toisia on siihen opetettava. Kotona siis kannattaa harjoitella ystävän toimiessa tuomarina ja miksei myös valokuvaajana, sillä hevosen esitysasento sivulta päin on myös samalla valokuvaus-asento! *Esittäjä seisoo aluksi hevosen edessä, vasen ohjas oikeassa ja oikea ohjas vasemmassa kädessä. Kun tuomari tulee katsomaan hevosta edestä päin, siirtyy esittäjä hevosen vasemmalle puolelle talutasentoon,* jotta hevosen jalka-asentojen tutkiminen on esteetöntä. Jos esittäjä jää hevosen eteen, nähdään vain hänen jalka-asentonsa.

Koko ajan on huolehdittava, että hevosen jalat ovat mahdollisimman suorassa. Varsoilla saattavat jalat kääntyä samalle päin vinoon kuin pääkin, joten esittäjän tulee oitis korjata varsan asento, jos se rupeaa vilkuilemaan muita hevosia. Tässä tullaankin hevosen esittämisen tärkeään kohtaan. Jotta hevonen noudattaa esittäjänsä tahtoa, on esittäjän oltava hänen yläpuolellaan. Ihmisen tulee hankkia hevosen kunnioitus jo sen ollessa varsana. Myöhemminkin tämä onnistuu määrätietoisella työskentelyllä. Apuna voi käyttää esimerkiksi pyöröaitausta, talutusharjoituksia ja tietenkin taitavan hevosihmisen kokemusta. Kotona kannattaa selvittää johtajuuskysymys kunnolla, niin selviää näyttelyistä ja kilpailuista paljon helpommalla, koska näissä tilanteissa varsalla on niin paljon huomiota herättäviä asioita, että heikkotahtoinen ihminen jää toiseksi. Jotta saisi etukäteen kuvan siitä, kuinka varsa käyttäytyy utojen hevosten parissa, voi järjestää harjoitusnäyttelyt ystäviensä kanssa. Yksin kasvaneet varsat ovat usein rauhattomimpia päästyään tilaisuuksiin, joissa on paljon hevosia ja ihmisiä koolla. Monesti omistaja sanoo näyttelyissä remuavan varsan olevan kotioloissa rauhallisen. Vihaiset hevoset taas saattavat jurottaa yleisötilaisuuksissa eivätkä aiheuta suurtakaan häiriötä. Yhtäkaikki, hyvin opetettu hevonen toimii aina paremmin kuin opettamaton.

4. Loppuarvostelu ja palkitseminen

Varsat kutsutaan loppuarvosteluun ikäluokka kerrallaan. Ne seisovat rinnakkain rivissä noin viiden metrin välein odottaen vuoroaan. Jokainen palkittava varsa saa ruusukkeen, jonka nauhat lepattavat tuulessa, joten varsa on totutettava tähänkin etukäteen. Kunniapalkintoina voidaan antaa riimuja,

riimunvarsia, rehusäkkejä ja loimia. Loimitus voi olla aikuisellekin hevoselle vaikea paikka, joten siihen on totutettava varsasta pitäen. Lopuksi otetaan parhaasta varsasta valokuva, jolloin varsalta kysytään kärsivällisyyttä, koska muut varsat alkavat siirtyä kuljetusautoille päin. Jos jollakin toisella varsalla ei ole liian kiire kotitaliin, sen kannattaa jäädä seuraksi auttamaan kaveria.

5. Lopuksi

Hevonen on kaunis eläin ja eläimistä ehkä jaloin. Niinpä sen kanssa ei saa olla suru puserossa, vaan tulee esiintyä iloisesti ja reippaasti, kun on päässyt tuttavaksi niin suuren ja komean eläimen kanssa. Tervetuloa näyttelyyn!

Eero Perttunen piiriagronomi

SHKL

POHJOIS-KARJALAN
HEVOSJALOSTUSLAITOS RY

NURMEKSEN
HEVOSYSTÄVÄISEURAA RY